Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Torstai 24.10.2019 klo 10.00—11.58

Läsnä
puheenjohtaja Anu Vehviläinen kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Pekka Aittakumpu kesk (3, 4) (5 osittain)
jäsen Anna-Kaisa Ikonen kok (3, 4) (5 osittain)
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Noora Koponen vihr (3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Ilmari Nurminen sd (3) (4 osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r (3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Minna Reijonen ps (3,4, 5, 6, 7)
jäsen Hanna Sarkkinen vas (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Heidi Viljanen sd
varajäsen Pia Kauma kok (3, 4, 5, 6, 7)
varajäsen Terhi Koulumies kok (5 osittain)
varajäsen Piritta Rantanen sd (5, 6, 7) (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyysturvalain 14 luvun 1 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 41/2019 vp
Lisäselvitys HE 41/2019 vp StV 24.10.2019 sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- sosiaali- ja terveysministeriö, liite

4. Hallituksen esitys eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 43/2019 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset:

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti seuraavaa lisäystä ensimmäisen kappaleen ensimmäiseen virkkeen loppuun ja sen jälkeen: "mutta toteaa myös, että nämä toimenpiteet eivät ole yksin riittäviä eläkeläisköyhyyden poistamiseksi, vaan tarvitaan myös kohdennettuja ratkaisuja. Valiokunta toteaa myös, että ensi vuoden lopulliset veroparametrit eivät ole vielä kaikilta osin tiedossa ja etuudensaajien yksilölliset tilanteet vaikuttavat siihen, miten korotukset toteutuvat henkilötasolla. Valiokunta pitää tärkeänä, että pientä eläkettä saavien ostovoimaa myös parannetaan."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—6.

Ed. Laiho ed. Ikosen kannattamana ehdotti, että kappaleiden 2 ja 3 väliin lisätään uusi kappale seuraavasti: "Valiokunta kannattaa pienimpien eläkkeiden korottamista, koska niillä parannetaan pientä eläkettä saavien taloudellista asemaa. Menolisäysten rahoitus perustuu vahvasti 75 prosentin työllisyysasteen saavuttamiseen. Tämän vuoksi tulee huolehtia riittävistä ja vaikuttavista toimista työllisyysasteen nostamiseksi ja sitä kautta myös eläkekorotusten rahoittamiseksi."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—6.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleen kuusi loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "Kelan arvion mukaan myös perustoimeentulotuen tarve loppuu noin 2 000 kotitaloudella ja noin 14 000 kotitaloudella tarve poistuisi vähintään yhdeltä kuukaudelta vuoden aikana. Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksen vaikutuksia maksetun toimeentulotuen määrään seurataan. Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että näiden tukien rajojen nostaminen eläkkeen korotuksen yhteydessä selvitetään, jotta eläkeläiset saisivat eläkkeen korotuksen täysimääräisinä eikä eläkkeen nousua vastaavaa summaa vain vähennetä asumistuesta tai toimeentulotuesta."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—3, 3 tyhjää.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen kahdeksan loppuun lisätään seuraavat virkkeet: "Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitusohjelman mukaisesti selvitetään keinoja, joiden avulla voitaisiin korottaa pienimpiä (alle 1 400 euron) työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla. Valiokunta toteaa, että ensi vuoden lopulliset veroparametrit eivät ole vielä kaikilta osin tiedossa ja pitää tärkeänä, että pientä eläkettä saavien ostovoimaa parannetaan."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—3, 3 tyhjää.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti, että kappaleen yhdeksän toinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Erityisesti asumismenot, palvelumaksut, ruuan, lääkkeiden, liikkumisen ja energian hinta sekä sairastamisen menot aiheuttavat monelle eläkkeensaajalle toimeentulovaikeuksia, mikä näkyy myös eläkkeensaajien ulosotossa. Sekä ehdotti lisäystä toisen virkkeen jälkeen seuraavasti: Luottotietoyhtiö Asiakastiedon selvityksen (1.9.2019) mukaan maksuhäiriöt ovat lisääntyneet erityisen paljon eläkeikäisillä, joiden maksuhäiriömerkinnät ovat kasvaneet vuodessa yhdeksän prosenttia. Vuonna 2018 lähes 34 500:lla yli 65-vuotiaalla oli maksuhäiriömerkintä."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 8—6.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti kappaleeseen yhdeksän neljännen virkkeen jälkeen vielä seuraavaa lisäystä : "Valiokunta toteaaa, että samalla tulee selvittää myös asiakasmaksukattoihin liitttyvät ongelmakohdat. Asiantuntijakuulemisissa on noussut esiin asiakasmaksukaton seurannan haasteellisuus erityisesti ikääntyneiden henkilöiden kohdalla sekä korkeat maksukatot ja omavastuut, jotka rasittavat ikäihmisten taloutta muuta väestöä enemmän."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6.

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 10 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "Valiokunta pitää myös tärkeänä, että eläkkeensaajien ulosottojen määrää seurataan, analysoidaan ja ennaltaehkäistään laatimalla toimenpideohjelma, jolla eläkkeensaajien joutumista ulosottoon ennaltaehkäistään."

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6.

Ed. Juvonen ed. Juuson kannattamana ehdotti mietintöön lisättäväksi neljä (vastalauseesta 2 ilmenevää) lausumaa.

Lausumista äänestettiin erikseen. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6 (*lausuma 1*). Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6 (*lausuma 2*). Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—3, 3 tyhjää (*lausuma 3*). Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6 (*lausuma 4*).

Ed. Laiho ed. Ikosen kannattamana ehdotti mietintöön lisättäväksi (vastalauseesta 1 ilmenevän) lausuman.

Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Laiho ja ed. Juvonen varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 24.10.2019 klo 15.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1) Laiho, Ikonen, Kauma 2) Juvonen, Juuso, Reijonen

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020
Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023

Hallituksen esitys HE 29/2019 vp
Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2019 vp
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 neuvotteleva virkamies Anne-Mari Raassina, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 lakimies Marjut Vuorela, Vanhustyön keskusliitto ry Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 toiminnanjohtaja Sari-Minna Tervonen, Omaishoitajaliitto ry Asiantuntijalausunto C 5
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 ikäihmisten perhehoidon asiantuntija Raija Leinonen, Perhehoitoliitto ry Asiantuntijalausunto D 5
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 johtaja Päivi Topo, Ikäinstituutti Asiantuntijalausunto E 5
Asiantuntijalausunto HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 professori Marja Jylhä, Tampereen yliopisto Asiantuntijalausunto F 5
Lisäselvitys HE 29/2019 vp StV 24.10.2019 A-klinikkasäätiö Asiantuntijalausunto G 5

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- neuvotteleva virkamies Anne-Mari Raassina, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- sosiaalineuvos Marjo Malja, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Marjut Vuorela, Vanhustyön keskusliitto ry, liite
- toiminnanjohtaja Sari-Minna Tervonen, Omaishoitajaliitto ry, liite
- ikäihmisten perhehoidon asiantuntija Raija Leinonen, Perhehoitoliitto ry, liite
- johtaja Päivi Topo, Ikäinstituutti, liite
- professori Marja Jylhä, Tampereen yliopisto, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- A-klinikkasäätiö, liite

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 25.10.2019 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen